

آیه مودت و اثبات ولایت امیرمؤمنان علی (ع)

احمد العتبیان| خداوند متعال در آیه ۴۲ سوره شوری می‌فرماید: «قُلْ لَا أَنَا فَادٍكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةُ فِي الْقُرْبَىٰ. بگو من هیچ پاداشی از شما درباره رسالتم درخواست نمی‌کنم، جز دوست داشتن نزدیکانم.» مفسران و محدثان اسلامی و همچنین شاعران و ادیبان، همگی اتفاق نظر دارند که این آیه درباره اهل بیت پیامبر(ص) نازل شده است و امام شافعی، ایمان خود را به مضمون این آیه در قالب شعر ریخته است و می‌گوید: «ای خاندان رسالت! دوستی شما از واجباتی است که خدا آن را در قرآن فرو فرستاده است. در عظمت مقام شما همین بس که هرکه در نماز بر شما درود نفرستد، نماز او صحیح نیست.» یکی از اولین کسانی که با پیامبر گرامی اسلام(ص) خویشاوندی داشته است و با وصلت با دختر پیامبر(ص) این خویشاوندی همه جانبه شد، امام علی(ع) است که خداوند در این آیه، از پیامبرش می‌خواهد به مسلمانان بگوید حضرت علی(ع) را دوست داشته باشند. از نظر عقلی، پاداش باید هم‌سنگ و هم‌وزن عمل باشد، یعنی رسالت و رساندن پیام و دین خداوند به مردم که کاری بسیار بزرگ است، باید پاداشی هم‌وزن خودش داشته باشد که این پاداش جز امامت که ادامه آن است، نخواهد بود. مزد رسالت، ادامه هدایت است. مزد معصوم، سپردن کار به معصوم دیگر و مزد عادل آن است که زحمات او را به عادل دیگری بسپاریم، بنابراین با کمی تأمل در این آیه، متوجه می‌شویم که خاندان رسول خدا(ص) ادامه‌دهنده راه او هستند و کسی جز علی بن ابیطالب(ع)، امیر مؤمنان نخواهد بود.

در باب فضائل

نامی که خدا کنار رسالت آورد

علیرضا وکیل‌ا| مدینه روزهای عجیبی را پشت سر می‌گذاشت. اسلام دیگر در حصار یک دعوت پنهانی نبود، حکومت شکل گرفته بود، مسلمانان قدرت یافته بودند و نام پیامبر(ص) در سراسر جزیره‌العرب شنیده می‌شد. در چنین فضایی، خیلی‌ها تصور می‌کردند اکنون زمان آن رسیده است که پیامبر(ص) برای سال‌ها رنج و مبارزه خود، پاداشی طلب کند، ثروتی، جایگاهی یا امتیازی برای خاندانش. اما آنچه از زبان رسول خدا(ص) شنیده شد، همه معادلات را یج را به هم ریخت. قرآن کریم فرمان داد: «بگو من هیچ مزدی از شما نمی‌خواهم، جز مودت نزدیکانم.» سخنی کوتاه اما سرنوشت‌ساز، جمله‌ای که بعدها به یکی از روشن‌ترین نشانه‌های پیوند رسالت و ولایت تبدیل شد.

وقتی این آیه در میان مردم خوانده شد، پرسشی طبیعی شکل گرفت. این «قربی» چه کسانی هستند که محبتشان در کنار رسالت قرار گرفته است؟ نقل‌های تاریخی و روایی، پاسخ را روشن کرده‌اند، علی(ع)، فاطمه(ص)، حسن(ع) و حسین(ع). همان چهره‌هایی که در حساس‌ترین لحظه‌های تاریخ اسلام، کنار پیامبر(ص) ایستاده بودند. اما مسئله فقط یک سفارش اخلاقی برای دوست داشتن اهل بیت(ع) نبود. قرآن نمی‌تواند اجر رسالت را به یک محبت عاطفی و بی‌اثر گره بزند. وقتی سخن از «اجر رسالت» است، مسئله‌ای بزرگ‌تر در میان است، پیوندی که باید بتواند مسیر هدایت امت را حفظ کند.

شاید راز اصلی آیه مودت، همین باشد، اینکه محبت اهل بیت(ع)، صرفاً یک احساس قلبی نیست، بلکه راهی برای باقی ماندن در مسیر حقیقت است. انسان، کسی را که دوست دارد، تنها نمی‌گذارد، سخنش را جدی می‌گیرد، از او فاصله نمی‌گیرد و راهش را ادامه می‌دهد، به همین سبب، مودت اهل بیت(ع) در حقیقت پلی به سوی ولایت آن‌ها است. قرآن با زبانی عاطفی، امت را به حقیقتی عمیق‌تر دعوت می‌کند، اینکه ادامه راه پیامبر(ص) بدون پیوند با اهل بیت(ع) ممکن نیست.

در این میان، نام امیرالمؤمنین علی(ع) جایگاهی ویژه دارد. او فقط داماد یا پسرعموی پیامبر(ص) نبود، شخصیتی بود که در تمام صحنه‌های سرنوشت‌ساز اسلام حضور داشت، از شب هجرت تا میدان‌های نبرد، از مباحله تا غدیر. آیه مودت، در واقع مردم را به محبتی دعوت می‌کرد که از دل آن، تبعیت و ولایت متولد می‌شود. محبت جدای پیروی، در منطق قرآن معنای کاملی ندارد. همان‌گونه که انسان محبوبش را رها نمی‌کند، امت نیز نمی‌تواند اهل بیت پیامبر(ص) را تنها در حد احترام و احساس، متوقف کند.

جامعه امروز نیز بیش از هر زمان دیگری نیازمند فهم دوباره همین حقیقت است. در روزگاری که محبت‌ها سطحی و زودگذر شده‌اند، آیه مودت از پیوندی سخن می‌گوید که مسئولیت می‌آورد. محبت اهل بیت(ع) یعنی ایستادن در سمت عدالت، حقیقت و ولایت، یعنی فاصله نگرفتن از مسیری که آنان ترسیم کرده‌اند. اگر محبت، انسان را به شبهه شدن نرساند، فقط یک احساس موقت خواهد بود. مودتی که قرآن از آن سخن می‌گوید، محبت سازنده و جهت‌دهنده است، محبتی که می‌تواند جامعه را به سمت حقیقت بازگرداند.

این رشته محبت و ولایت، در تاریخ متوقف نماند. همان نوری که از خانه علی(ع) و فاطمه(ص) تابید، امروز در وجود حضرت مهدی(عج) استمرار یافته است. در نگاه شیعه، مودت اهل بیت(ع) فقط یادکردن از بزرگان گذشته نیست، پیوند زنده با امامی است که اکنون نیز حجت خدا بر زمین است، شاید به همین دلیل است که انتظار، بدون محبت معنا ندارد و محبت نیز بدون تبعیت، کامل نمی‌شود. آیه مودت، در نهایت انسان را به این حقیقت می‌رساند که راه رسیدن به جامعه آرمانی و ظهور موعود، از دل همان پیوند قلبی با ولایت می‌گذرد، پیوندی که خدان را اجر رسالت قرار داد.

شهر

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

۱۲شنبه

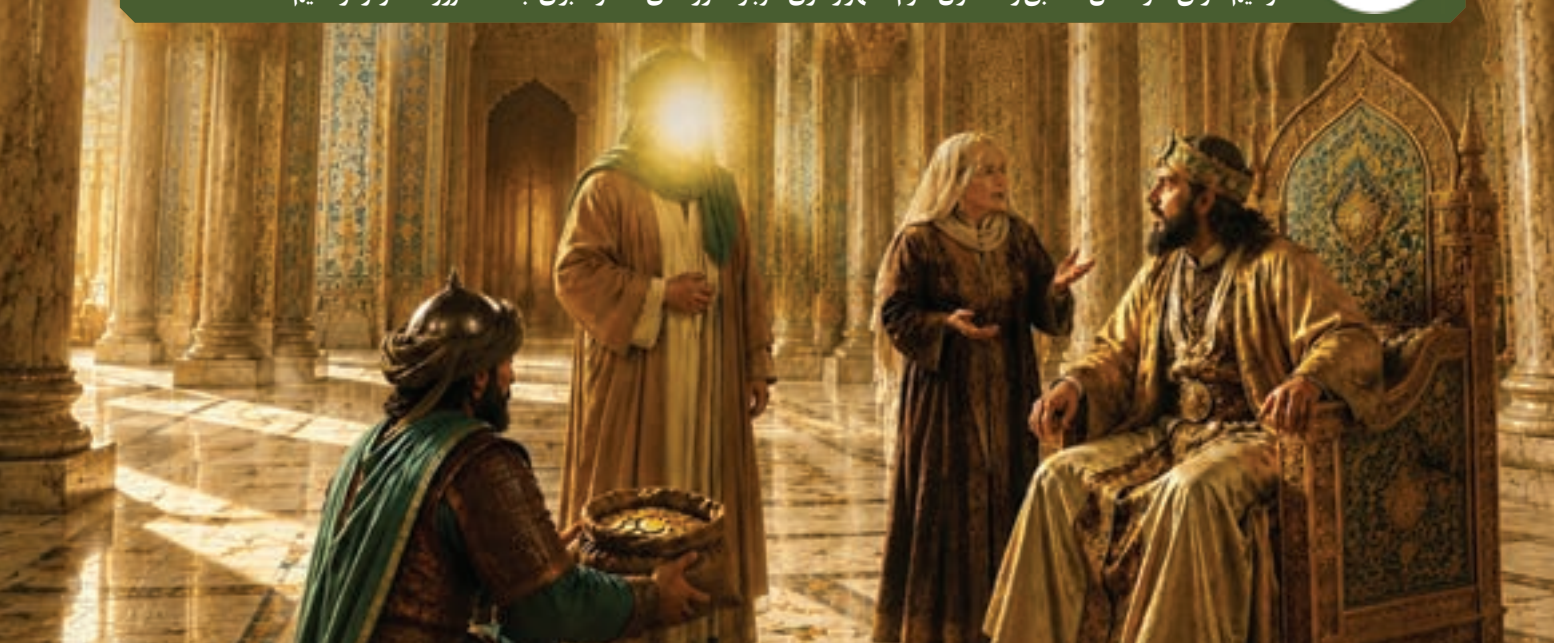
در سپهر برهنگاری

بررسی میراث ماندگار امام هادی(ع) برای مسلمانان

باران کرامت، حتی برای دشمن

آئنه مستقیمي: جهاد آئنه^(ع) همیشه به شمشیر و قیام نبوده است، بلکه به اقتضای زمانه وکشش اجتماعی سیاسی جامعه، راهی را برای اثبات حقانیت ولایت و امامت و هدایت جامعه انتخاب کرده‌اند: مثل امام هادی^(ع) که با وجود خفقان شدید با انشای زیارت‌نامه‌ها و تبیین ولایت، پرچم جهاد را برافراشتند و باب هدایت را به روی تاریخ الی الابد گشودند. به مناسبت فرارسیدن سالروز ولادت آن حضرت یا حجت الاسلام والمسلمین رحیم شرفی، کارشناس مذهبی و سخنران حرم مطهر رضوی، درباره آموزه‌های حضرت برای جامعه امروز گفت‌وگو کردیم.

گفت‌وگو

بیان ۴۰ فضیلت قرآنی امیر مؤمنان(ع)

از فرازهای مهم و برجسته در زندگی امام هادی^(ع)، میراث جاودان و باارزشی است که نه فقط برای شیعه بلکه برای همه مسلمانان به ارث گذاشته‌اند، نخستین آن‌ها زیارت غدیریه است. وقتی امام هادی^(ع) از مدینه به سامرا برده شدند، در مسیر و در روز غدیر به کوفه رسیدند و امیرالمؤمنین^(ع) را با این متن پرمحتوا، زیارت کردند. این زیارت از ویژگی‌ها و فضایل امیرالمؤمنین^(ع) پرده برمی‌دارد. شیخ عباس قمی می‌گوید این زیارت نه فقط برای غدیر بلکه برای همه اوقات خوب است که خوانده شود. زیارت غدیریه به بیش از ۴۰ آیه قرآن در شأن و فضایل مولای متقیان^(ع) اشاره کرده و پرداخته است. خوب است نه فقط شیعیان بلکه همه مسلمانان به قرائت آن و تدبر در این اوصاف و خصایص علوی، اهتمام داشته باشند. باید توجه داشت که غدیر صرفا عید شیعیان نیست، بلکه چون سنت پیامبر^(ص) است و سنت نبوی، بر همگان حجت است، عید همه مسلمانان محسوب می‌شود و راه را از بیراهه به همه آن‌ها نشان می‌دهد.

اهل احسان و کرم باشیم!

یکی از فرازهای مهم زیارت جامعه‌کبیره که باید همیشه به‌ویژه در این شرایط خاص و جنگی کشور به آن توجه داشته باشیم، این است که می‌فرماید: «عَادَتُکُمْ الْإِحْسَانُ»، یعنی عادت شما اهل بیت^(ع)، احسان و گره‌گشایی و کمک کردن است و در ادامه می‌گوید: اخلاق والای شما، کرم و بزرگواری است: «وَسَجِّتُکُمْ الْکَرَمَ». این فراز بسیار اهمیت دارد که مراقب باشیم در بحران‌های آبرویی، مالی و بیماری و حتی در خوشی‌ها و افزایش نعمت‌ها، دست توسل به دامان اهل بیت^(ع) بزنیم. این آموزه‌ای است که امام هادی^(ع) با جامعه‌کبیره به ما یاد داده‌اند.

توجه ویژه به نعمت ولایت

این سه هدیه به امام هادی^(ع) از توجه ویژه حضرت به نعمت ولایت و ضرورت تمسک به آن در همه شرایط به‌ویژه سختی‌ها حکایت دارد. ایشان در زیارت غدیریه بسیار پررنگ به نعمت ولایت پرداخته‌اند و با جامعه‌کبیره، از مقامات امام معصوم پرده برمی‌دارند، اهل بیت، توسل و تمسک به آن حضرات را بیان می‌کنند. امام همچنین در حدیثی، ایمان را معنا و شاخصه‌های سنجش آن را بیان کرده‌اند، وقتی فرمودند: «ایمان سه چیز است، اول معرفت به قلب، دوم اقرار به زبان و سوم نشان دادن به اعمال». لذا اینکه برخی می‌گویند ایمان به دل است نه ظاهر، صحیح نیست و نمی‌توان ادعای ایمان داشت، اما احکام و آداب را رعایت نکرد.

افزایش تاب‌آوری با شکر نعمت‌ها

امام هادی^(ع) به ما درس تاب‌آوری و مقابله با بحران‌ها را نیز یاد داده‌اند، درسی که امروز و در شرایط جنگ تحمیلی سوم به کشور بسیار به کار می‌آید، در روایتی معتبر که در سه کتاب «من لایحضره الفقیه»، «امالی» و «بحار الانوار» نقل شده است، ابوهاشم جعفری، از اصحاب امام هادی^(ع)، می‌گوید: من دچار تنگدستی و فقر شدم. برای گلاب و راهکار به محضر امام هادی^(ع) رسیدم و وقتی نشستیم، قبل از آنکه حرفی بزنم، حضرت فرمودند: «ابوهاشم! کدام یک از نعمت‌های بی‌شمار خدای متعال را می‌خواهی شکر کنی؟» «ابوهاشم می‌گوید: زبانم بند آمد و نتوانستم کلامی بگویم. امام^(ع) در ادامه فرمودند: «خدا به تو ایمان را روزی کرد، بدین وسیله بدنت را بر آتش جهنم حرام کرد. خدا به تو نعمت عافیت و سلامت داد که با آن خدا را بندگی کردی، خدا به تو نعمت قناعت و عزت نفس داد و با آن از خواری و ذلت دور شدی.» سپس تأکید کردند: «ای ابوهاشم! این‌ها را بگفتم؛ چون می‌دانستم که برای گلاب از تنگدستی آمده‌ای و گفتم صد دینار به تو بدهند.»

بررسی میراث ماندگار امام هادی(ع) برای مسلمانان

انشای دوره کامل امام شناسی

امام هادی^(ع) با دوراندیشی و اهتمام به هدایت جامعه اسلامی، به عنوان دومین هدیه ماندگار خود، زیارت جامعه‌کبیره را انشا کرده‌اند، زیارتی که دوره کامل امام شناسی است و امام زمان^(عج) به انجام آن سفارش کرده‌اند و اهتمام دارند. سومین هدیه به امام هادی^(ع) برای مسلمانان، نماز حاجتی است که در حرم امام رضا^(ع) خوانده می‌شود. حضرت فرمودند: «اگر کسی حاجتی دارد، غسل کند و به زیارت حضرت علی بن موسی الرضا^(ع) برود و بالاسر امام^(ع) دو رکعت نماز حاجت بخواند و در قنوت (بازبان و لپچه خود) حاجتش را بخواهد.» سپس فرمودند: «من ضمانت می‌کنم کسی که این نماز را بدین کیفیت بخواند، حاجتش روا می‌شود.»

ما را رها نمی‌کند

امام علی النقی^(ع) در منطقه‌ای نظامی (پادگان) و تحت نظارت دستگاه خلافت در سامرا زندگی می‌کردند و باید هفته‌ای دو روز اعلام حضور می‌کردند! شیعیان هم یا امکان ارتباط با حضرت را نداشتند یا ارتباطشان بسیار محدود بود، زمانی به متوکل خبر دادند امام هادی^(ع) در حال جمع‌آوری پول و عده و عُده برای توطئه علیه توست، بنابراین به دستور او سربازان به منزل حضرت ریختند و کیسه هزاردیناری در منزل امام^(ع) یافتند و آن را به نشانه توطئه به خلیفه ارائه کردند. متوکل، امام هادی^(ع) را احضار کرد و وقتی حضرت، توطئه علیه متوکل را تکذیب کردند، وی کیسه پول را نشان داد و امام^(ع) فرمودند: «از مادرت بپرس!» متوکل متعجب شد و چون از مادرش جویا شد، او گفت: «من این پول را به امام هادی^(ع) دادم. وقتی تو بیمار شده بودی و پشت دمل چرکین داشت و طبیبان از درمانت عاجز بودند، من نذر امام هادی^(ع) کردم و ایشان دعا فرمودند و توصیه‌ای به عنوان ضما د کردند و بعد از بهبودت، من این پول را به حضرت دادم.» آقایی که به دشمن خود، رحم و کمک می‌کند و مشکل او را حل می‌نماید، آیا می‌شود به ما نگاه و عنایت نکند؟

خدا با صابران است

باید توجه کرد که یکی از امتحانات الهی، فقر و گرفتاری‌های مالی است، چنان‌که خداوند در آیه ۱۵۵ سوره بقره می‌فرماید: «وَتَبْلُؤُنْکُمْ بَشًیْءٌ مِّنَ الْغُفْوَ وَ الْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَ الثَّمَرَاتِ وَ یَبْشِرُ الصَّابِرِینَ؛ و قطعاً شما را با چیزی از ترس، گرسنگی، زیان مالی و جانی و کمبود محصولات، آزمایش می‌کنیم و صابران را در این حوادث و بلاها، بشارت بده!» این همان چیزی است که امروز ما به آن دچار شده ایم؛ از محاصره دریایی و اقتصادی و تحریم و بلوکه شدن پول‌هایمان در بانک‌ها گرفته (نقصِ مِنَ الْأَمْوَالِ) تا شهادت رهبر عظیم‌الشأن و فرماندهان عالی‌رتبه و دانشمندان و مردم عادی (وَالْأَنْفُسِ)، اما خداوند در انتها به صابران بشارت داده است، همان‌ها که کم نیآورده‌اند و نعمت ایمان و ولایت را از یاد نمی‌برند، همان چیزی که امام هادی^(ع) ما را به آن توصیه کرده‌اند.

حجت‌الاسلام والمسلمین شرفی: آقایی که به دشمن خود، رحم و کمک می‌کند و مشکل او را حل می‌نماید، آیا می‌شود به ما نگاه و عنایت نکند؟

چرا جامعه بی‌امام، راهی جز تفرقه ندارد؟

می‌دهد؛ یعنی از روزی که امام معصوم کنار زده شد تا روزی که وعده ظهور ولی عصر^(عج) محقق شود، جامعه بشری به دلیل گسست از اصل امامت، در گرداب اختلافات، دست‌وپا می‌زند. بی‌توجهی به استمرار رسالت در قالب امامت، عامل اصلی شکل‌گیری بسیاری از بحران‌ها و درگیری‌هایی است که امروز جهان اسلام با آن مواجه است.

دهه ولایت، فرصتی بی‌بدیل برای بازخوانی این حقیقت است. این ایام، مجال فراهم می‌کند تا دریابیم که رسالت رسول خدا^(ص) در بستر امامت، تداوم یافته است و نمی‌توان میان این دو جدایی قائل شد. اگر کسی به رسالت پیامبر^(ص) معتقد است، باید بپذیرد که این مأموریت جهانی و جاودانه، بدون تداوم در قالب امامت، هرگز به تحقق کامل خود نخواهد رسید. پیامبر^(ص) برای همه انواع بشر مبعوث شد و تحقق مأموریت ایشان، تنها با امتداد خط هدایت در چهره امامت ممکن می‌شود. جامعه امروز، بیش از هر زمان نیازمند فهم این پیوند ناگسستنی است؛ باشد که از زخم کهنه تفرقه، در پناه وحدت بخش امامت، التیام یابد!

برگرفته از خطبه‌ها نماز جمعه مشهد
تنظیم: حجت‌الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی